

Riksdagens protokoll

2005/06:10

Fredagen den 30 september

Kl. 09.00 – 10.00

Protokoll
2005/06:10

1 § Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Annika Nilsson* (s) avsagt sig uppdraget som ledamot i kulturutskottet från och med den 1 oktober.

Kammaren biföll denna avsägelse.

2 § Meddelande om partiledardebatt och allmänpolitisk debatt

Andre vice talmannen meddelade att debattregler för partiledardebatten *onsdagen den 12 oktober kl. 9.00* och för den allmänpolitiska debatten som inleds samma dag *kl. 13.00* delats ut till kammarens ledamöter.

3 § Meddelande om särskild debatt torsdagen den 13 oktober

Andre vice talmannen meddelade att särskild debatt om den psykiatriska vården skulle äga rum *torsdagen den 13 oktober kl. 11.00*.

Från regeringen skulle statsrådet Ylva Johansson delta.

4 § Meddelande om särskild debatt fredagen den 14 oktober

Andre vice talmannen meddelade att särskild debatt om situationen i vissa utsatta bostadsområden skulle äga rum *fredagen den 14 oktober kl. 9.00*.

Från regeringen skulle statsrådet Jens Orback delta.

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:6

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:6 av Helena Bargholtz (fp)

Människohandel

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 27 september 2005

Justitiedepartementet

Thomas Bodström

Interpellation 2005/06:7

Interpellation 2005/06:7 av Kalle Larsson (v)

Rättspraxis efter Göteborgshändelserna

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 27 september 2005

Justitiedepartementet

Thomas Bodström

Interpellation 2005/06:11

Interpellation 2005/06:11 av Alice Åström (v)

Diplomatiska försäkringar

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 11 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 29 september 2005

Utrikesdepartementet

Barbro Holmberg

Interpellation 2005/06:13

Interpellation 2005/06:13 av Björn Hamilton (m)

Konkurrens inom flygledning

Interpellationen kommer att besvaras 28 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 26 september 2005.

Näringsdepartementet

Ulrica Messing

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2005/06:14 av Ulf Sjösten (m)

Ekobrottsbekämpningen

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 27 september 2005

Justitiedepartementet

Thomas Bodström

Interpellation 2005/06:15

Interpellation 2005/06:15 av Ulf Sjösten (m)

Förmögenhetsskatten

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 18 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 28 september 2005

Finansdepartementet

Pär Nuder

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:16

Interpellation 2005/06:16 av Ulf Sjösten (m)

Fastighetsskatten

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 18 oktober 2005.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 28 september 2005

Finansdepartementet

Pär Nuder

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

6 § Svar på interpellation 2005/06:4 om Nordic Battle Group

Svar på
interpellationer

Anf. 1 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Allan Widman har ställt en fråga om utvecklingen av den nordiska snabbinsatsstyrkan, Nordic Battle Group, för vilken Sverige har en ledande roll. Uppbyggnaden av den nordiska snabbinsatsstyrkan hanteras programenligt inom Regeringskansliet och inom Försvarsmakten, i nära samarbete med övriga deltagande länder. Allan Widmans fråga berör flera aspekter av snabbinsatsstyrkans utformning, såsom strategisk transportförmåga och utrustningsval, främst frågan om vilka fordon styrkan ska utrustas med. Utformningen av styrkan är i sin tur nära kopplad till de uppgifter den förväntas kunna lösa. I dag finns inte ett slutgiltigt svar på de aspekter som Allan Widman för fram i sin fråga eftersom

samtliga dessa områden bearbetas i den process som pågår i Bryssel samt i de olika medlemsstaterna. Allan Widmans konkreta fråga är vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att säkerställa att Sverige når upp till de åtaganden som har gjorts i fråga om denna snabbinsatsstyrka.

Enligt EU:s koncept för snabbinsatsstyrkor ska dessa kunna vara användbara över ett brett spektrum av uppgifter. Målsättningarna beskrivs i EU-fördraget och i den europeiska säkerhetsstrategin. Sverige identifierade redan tidigt i processen behovet av att mer analysera de uppgifter en snabbinsatsstyrka kan komma att ställas inför. En sådan analys ger värdefull vägledning för vårt fortsatta arbete med utformningen av styrkan.

De tidskrav som överenskommits för dessa styrkor är att de ska kunna verka inom tio dygn efter beslut om att inleda insatsen. Det bör dock preciseras att kravet som ställs av EU är att styrkan ska kunna påbörja lösandet av sina uppgifter inom tio dagar. Om detta innebär att hela snabbinsatsstyrkan behöver vara på plats inom tio dagar, eller endast en förstyrka, är fortfarande föremål för diskussion mellan medlemsstaterna. Hur stor del av styrkan som behöver vara på plats beror också på uppdragets karaktär och påverkar valet av transportalternativ.

Valet av fordon för snabbinsatsstyrkans kärna, manöverbataljonen, är nära kopplat till de uppgifter som styrkan förväntas lösa. En lämplig balans mellan rörlighet, skyddsförmåga och eldkraft måste identifieras. Försvarsmakten undersöker för närvarande vilka olika fordonsalternativ som är lämpliga för denna manöverbataljon. Fortlöpande inhämtas också information om hur andra länder hanterar fordonsfrågan i sina respektive snabbinsatsstyrkor.

Utmaningen att transportera en militär snabbinsatsstyrka över stora avstånd under kort tid delar Sverige med de flesta europeiska länder. Det åligger Sverige som ledande nation för samarbetet inom Nordic Battle Group att identifiera resurser för strategisk transport för den period då styrkan står i beredskap. Tidigt i arbetet identifierades strategiska transporter som en nyckelfråga inom EU. Flera åtgärder har vidtagits och ytterligare möjligheter undersöks för närvarande inom EU. Dellösningar finns, men transportproblematiken delas i stort av samtliga medlemsstater.

Sverige har därför föreslagit att kommande möten i Europeiska försvarsbyrån bland annat ska ägnas åt strategisk flygtransport. Eftersom bristen på strategiska transporter är gemensam inom EU bör det finnas behov av att undersöka olika möjligheter till gemensamma lösningar.

Försvarsmakten har fortlöpande bearbetat frågan om strategisk flygtransport och har i en särskild redovisning kopplad till budgetunderlaget för 2006 berört olika möjligheter för att tillgodose behovet på kort och lång sikt. Ytterligare detaljer, i synnerhet kopplingen till utvecklingen av den nordiska snabbinsatsstyrkan, kommer att redovisas av Försvarsmakten under hösten.

När vi talar om strategiska transporter ska vi inte utesluta sjötransporter. Hur strategiska sjötransporter kan och bör utnyttjas i samband med insatser av den nordiska snabbinsatsstyrkan undersöks aktivt.

Även på sjötransportområdet samarbetar flera europeiska länder kring koordinering och poolning av resurser. Försvarsmakten har till regeringen inkommit med en hemställan om att få söka medlemskap i det multi-

nationella koordineringscentrum för strategiska sjötransporter som är lokaliserat till Nederländerna. Denna hemställan är under behandling.

Denna redovisning av det arbete som pågår rörande strategisk transportförmåga och snabbinsatsstyrkans utformning, inklusive fordonsval, visar att frågorna bearbetas aktivt både ingående och på stor bredd. Vi är fortfarande mitt i en pågående process där ett stort antal parametrar måste beaktas och där ett slutligt ställningstagande bara kan göras när en helhetslösning har identifierats. Låt mig understryka att jag delar Allan Widmans uppfattning att det inte är något alternativ att presentera en styrka som inte uppfyller de gemensamt överenskomna kriterierna i fråga om användbarhet.

Den snabbinsatsstyrka som vi utvecklar tillsammans med våra samarbetsländer ska uppfylla de krav som vi gemensamt har överenskommit.

Anf. 2 ALLAN WIDMAN (fp):

Fru talman! Nordic Battle Group var kanske det enda riktigt stora, konkreta och offensiva projekt som förra årets försvarsbeslut resulterade i. Det är det som den svenska försvarsmakten före allt annat har att klara av de kommande åren.

Mot den bakgrunden är, precis som ministern själv framhåller, något misslyckande inte ett alternativ. Ett misslyckande tror jag allvarligt skulle skada tron på Sveriges förmåga att producera användbara militära förband. Det skulle sannolikt också skada vårt anseende och våra vapens anseende i Europa. Därför är Folkpartiet också som parti mycket angeläget om att det förband som nu utvecklas präglas av användbarhet. Jag är glad över det som försvarsministern i dag bekräftar, nämligen att det inte är något alternativ att presentera en styrka som inte uppfyller de överenskomna kriterierna.

Fru talman! Bara för några veckor sedan när man tog kontakt med Försvarsmakten och diskuterade frågor om val av fordon i snabbinsatsstyrkan fick man mycket bestämda svar. De svaren gavs också offentligt: Det handlade om vårt tunga men i övrigt, naturligtvis, mycket användbara stridsfordon 90.

Nu i ministrerns svar till mig framhöll hon att Försvarsmakten undersöker vilka fordonsalternativ som är lämpliga. Vi tror oss veta att Försvarsmakten efter det att interpellationen lämnades in har fått direktiv om att utreda ett lättare förbandsalternativ och ett lättare fordonsalternativ i den svenska snabbinsatsförmågan. Jag tycker också att detta agerande från regeringens sida har varit mycket bra. Ingenting i svensk statsförvaltning i fråga om reformer förverkligar sig självt. Det kräver stor uppmärksamhet och aktivitet från den politiska ledningens sida. Jag kan gratulera regeringen till att man tycks ha tillämpat den insikten i det här fallet.

Nordic Battle Group är en förmåga för framtiden. Vi tror inte att den kan byggas med materiel och metoder från invasionsförsvarets dagar. Jag vill också understryka att frågan om snabbhet, att förbandet inom tio dagar ska kunna verka inom en radie på 6 000 kilometer från Bryssel, inte är något som bara har teoretisk betydelse. Vi vet av de erfarenheter vi har gjort de senaste åren att skillnaden mellan att komma med 3 000 man efter tio dagar eller med 30 000 man efter 100 dagar kan vara skillnaden mellan liv och död på många ställen på jorden.

Prot. 2005/06:10
30 september

*Svar på
interpellationer*

Jag vill till slut fråga ministern om ett par saker som tas upp i budgetpropositionen men som direkt ansluter till ämnet. I budgetpropositionen talas det om en mixad flotta för strategiska flygtransporter. Jag är naturligtvis intresserad av att veta vad det närmare kan betyda. Det andra är att regeringen framhåller i budgetpropositionen att samarbetet som finns om strategiska lufttransporter, SALIS, inte kan garantera tillgång till tillräcklig flygkapacitet. Är det inte så, försvarsministern, förutsatt tillräcklig betalning, att det också inom SALIS kan garanteras en sådan option?

Anf. 3 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Först vill jag säga att Allan Widman inte ska underskatta kraften i det försvarsbeslut riksdagen fattade förra året. Det är på många områden som det kommer att ske stora förändringar, och det ser vi nu tecken på. En drive i att åstadkomma snabb möjlighet att mobilisera, flytta och få det lätttrörliga försvar som vi arbetar för är att också åstadkomma vår gemensamma *battle group* tillsammans med de nordiska länderna. Det är ett viktigt projekt. Där är vi överens, men underskatta inte resten av reformen.

Sverige har varit drivande i EU för att få klarhet i vilka förväntningar vi ställer som europeisk union på vad denna *battle group* ska kunna uträtta. Det är viktigt att alla medlemsstater har en gemensam uppfattning om det. I annat fall kan man bli besviken när en styrka visar sig inte kunna fullgöra det som man på annat håll hade trott. Vi har ägnat stor kraft åt det, och därmed har vi naturligtvis själva brytt oss om olika alternativ och möjligheter. Jag kan konstatera att det har skett en ganska stor utveckling i tänkandet och i konkretiseringen av konceptet med snabbinsatsförmåga. Det gör att man också kan diskutera alternativ som kanske verkar mindre bra från början men kommer tillbaka. Vi har sagt att vi vid årsskiftet måste ha en bra bild av vad det är för typ av insatser som kan bli aktuella och vad det är för typ av fordon vi då ska ha till förfogande. Det handlar om att till dess vara öppna för vad som bäst tjänar detta.

Sedan kommer vi till transportförmågan. Den är en komplikation för hela Europeiska unionen. Det strategiska flyget kan handla om att ha en typ av flyg som visserligen kan transportera tunga fordon men som inte kan landa utan att det sedan görs vidaretransporter. Det är en typ av mixad flygförmåga. Men det kan också vara så att man tillsammans med andra länder kan åstadkomma att vi får tillgång till transportflyg som gör det möjligt att transportera både tungt och långt samt landa på även mycket närbelägna flygplatser. Om det ska bli ett samarbete förutsätter detta att det inte bara är Sverige som vill ha den förmågan utan att även de andra länderna vill. I annat fall handlar det om att Sverige ska teckna ett eget kontrakt. Det kan vi alltid göra, men det blir väldigt dyrt. Därför är vi naturligtvis intresserade av att titta på om det finns fler länder att samarbeta med. Men om det inte återstår får vi till slut titta på om det är ett alternativ. Det är därför, Allan Widman, som vi ännu inte låser oss vid en lösning. Vi prövar aktivt många. Till slut har vi ett ansvar att 2008 kunna sända ut vår *battle group*, och då ska vi veta hur det ska gå till i god tid så att inte något problem uppstår.

Fru talman! Jag gläds mer och mer åt det jag hör i dag. Jag är särskilt glad över de ord försvarsministern använder, nämligen att aktivt pröva. Jag har full förståelse för att alla pusselbitarna inte är på plats. Jag tror att den inställning som försvarsministern just nu ger uttryck för är nödvändig för att få framgång i projektet. Det är också bra att försvarsministern erkänner att det alltid finns tillgång till strategisk lufttransportkapacitet förutsatt att man är beredd att betala priset. Jag delar också hennes tveksamhet inför vilka kostnader det kan bära med sig.

Försvarsministern inledde med att säga att man inte ska underskatta försvarsbeslutet – bortsett från Nordic Battle Group. Jag vet inte riktigt vad hon menar. I övrigt handlar försvarsbeslutet mycket om – som jag ser det – att vi avvecklar potentiella förmågor i det svenska försvaret. Vi minskar insatsorganisationen, vi minskar kraven på beredskap. I vissa avseenden höjer vi kraven, men vi säger å andra sidan att de förband som inte lever upp till de höjda kraven inte längre har prioritet. Vi lägger ned en tredjedel av grundutbildningsorganisationen. Jag vet inte riktigt vad hon syftar på i det sammanhanget.

Jag utgår från att i de diskussioner som Sverige nu för med andra EU-länder, angående hur kraven som ställs på snabbinsatsstyrkan i fråga om avstånd, tid och så vidare ska tolkas, inte agerar för att de kraven ska bli lägre. Jag utgår från att försvarsministern också delar min uppfattning att snabbheten i enskilda situationer kan vara avgörande för att rädda människoliv och få den effekt av de internationella insatserna som vi vill ha.

Till sist vill jag kort säga något om det samband som jag tror finns i valet av transportmedel. Försvarsministern har talat om att det inte bara handlar om strategiska lufttransporter utan att det kan vara strategiska sjötransporter. Jag vill varna för att det val man gör mellan fartyg och flygplan kan påverka vilket förband man skickar. Väljer man en fartygslösning finns det en risk för att förbandet ändå blir tyngre än nödvändigt, och det kommer att skapa problem, både för själva sjötransporten och för den landtransport som är nödvändig när man når en hamn.

Det finns också ett tydligt samband mellan den strategiska rörligheten och den operativa rörligheten. Är man lätt är det lätt att komma i väg på långa transporter, men det är också väldigt lätt att i den operativa terrängen röra sig på ett bra sätt.

Försvarsministern nämner också alternativa lösningar. Hon pratar om poolning, det vill säga att vi tillsammans med andra länder delar de strategiska resurser som vi nu talar om.

Jag vill i det sammanhanget ställa frågan om hon har funderat över en annan, alternativ lösning som har varit uppe till diskussion och som brukar kallas *prepositioning*, nämligen om det faktum att Sverige ligger långt borta från de tänkta operationsområdena skulle kunna göra att vi har ett samarbete med andra länder som innebär att vi får ställa upp fordon och materiel närmare målet. Man kan ju tänka sig att Spanien till exempel skulle kunna upplåta en sådan möjlighet till Sverige på Kanarieöarna, vilket skulle göra att vi kom mycket närmare det slutliga operationsområdet.

Anf. 5 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Först vill jag säga till Allan Widman att visserligen är snabbinsatsförmågan en betydelsefull del i våra internationella insatser, men det är fel att säga att försvarsreformen handlar om avveckling. Den betyder faktiskt att vi ska skaffa oss god förmåga på en lång rad områden, ta ett fantastiskt materielsystem i bruk och kunna använda det också i internationella insatser.

Underskatta inte övriga internationella insatser! Allt handlar inte om Battle Group, även om det är en viktig drivkraft i omställningen och är en förmåga som EU har saknat. Jag vill understryka att vi ska vara bra på många olika saker, och det är det försvarsbeslutet handlar om.

Sverige har en erkänd kompetens, och det gör att de europeiska länderna lyssnar när vi tycker att man behöver precisera själva verksamheten inom Battle Group med olika scenarier för att komma överens: Är det här en insats där Battle Group fungerar, eller ska vi ha den övriga arsenalen i EU:s krishanteringsförmåga? Det är också ett avgörande. Uppgiften kan vara så svår att det är orimligt att sända 1 500 man, utan i stället är det en annan insats, som kräver lite större förberedelse men som kan vara rätt därför att det handlar om ett långsiktigt åtagande.

Den diskussionen har vi drivit, med öppna ögon, i stället för att låsa oss vid att Battle Group ska vara det som löser varenda typ av konflikt. Det är inte heller någon hjälp, utan detta ska bredda EU:s krishanteringsarsenal.

Jag har hittills inte hört annat än att man har varit imponerad av vårt sätt att formulera problem. Man har varit imponerad av vår vilja och ambition. Man säger att det är en fantastisk omställning, att från att ha ett försvar som ska vara ett insatsförsvar göra det deployerbart över hela jordens yta på detta snabba sätt på så kort tid. Det är naturligtvis vår politiska vilja, men framför allt också den kompetens och förmåga som finns i Försvarsmakten och de övriga myndigheterna på försvarssidan.

Jag tycker att vi arbetar så att när scenarierna är klara ska vi lösa uppgiften. Hur vi gör det kanske inte vare sig Allan Widman eller jag riktigt har kläm på i dag, men det kan visa sig när man prövar olika möjligheter. Inget av de alternativ som diskuteras, om att förhandslagra eller annat, är avfärdat i dag, utan alla dessa möjligheter prövas aktivt. Men till slut är det klart att vi tillsammans med de övriga länderna som ingår i vår styrka ska bestämma oss för hur det ska se ut. Det ska vi göra så att vi är klara 2008.

Anf. 6 ALLAN WIDMAN (fp):

Fru talman! Jag hävdar ändå att även på det internationella området är det Battle Group som är tillägget. Sverige har i dag i princip redan en bataljonsinsats i gång och ett antal mindre insatser. Det som är tillägget är Battle Group. Det är inte bara tillägg numerärt utan framför allt, som jag framhöll i mitt första inlägg, en helt ny uppgift för Sverige. Denna uppgift har ingenting att göra med de uppgifter som den svenska försvarsmakten fyllde under invasionsförsvarets dagar. Här handlar det om snabbhet, lätthet och kvalificerade uppgifter inom ramen för internationell krishantering.

Jag delar också uppfattningen att Battle Group inte är svaret på allt, och kan inte vara svaret på allt när det gäller EU:s krishanteringsresurser.

Vi vet att det här förbundet har en mycket kort uthållighet och att de uppgifter det kan lösa i kraft av den lilla numerären är mycket begränsade. Det är helt riktigt. Men jag hoppas, som sagt, att Sverige inte bidrar till att försöka sänka de krav som ska ställas på de här förbanden i fråga om rörlighet och uppgifter.

Jag vill varna försvarsministern; hon ska inte bara utvärdera verksamheten genom de artigheter som utbyts i det internationella umgänget. Det är ofta så att andra länder är väldigt artiga, och vi också mot dem. Men det är viktigt att vi inte låter oss luras av sådant utan att vi själva utvärderar och ständigt kontrollerar den här förmågan. Det är bara det, tror jag, som kan garantera ett resultat.

I det sammanhanget vill jag också, som avslutning, säga att jag tycker att det här arbetet bedrivs bättre och bättre från regeringens sida. Jag vill gärna skicka med att den återstående tiden måste fokus ligga på målet att få fram det här förbundet. Det finns särintressen i svensk försvarspolitik; de kan vara industriella, och de kan vara myndighetsorienterade. Jag är övertygad om att ministern redan kände till detta.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2005/06:8 om Försvarsmaktens markområden

Anf. 7 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Håkan Larsson har frågat mig dels vilka åtgärder jag avser att vidta för att försvaret ska ståda upp efter sig så att Bynäset på Frösön och vattnen däromkring kan bli tillgängliga för allmänheten, dels vilka generella åtgärder jag avser att vidta för att Försvarsmakten ska sanera marker som använts som bland annat skjutfält så att de blir säkra.

Miljöbalkens bestämmelser gäller för Försvarsmakten, liksom för all annan verksamhet i Sverige. Detta innebär bland annat att balkens bestämmelser om ansvar för efterbehandling (10 kap.) gäller också för Försvarsmakten. Jag vill dock peka på att miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999. Balken gäller därför verksamheter som satts i gång efter denna tidpunkt. För äldre verksamheter gäller bestämmelserna i miljöskyddslagen (1969:387).

Försvarsmakten är, på det sätt lagstiftningen anger, ansvarig för att efterbehandla mark som skadats av militär verksamhet.

Genom reduktionen av Försvarsmaktens organisation har behovet av övnings- och skjutfält minskat. Försvarsmakten avvecklar därför de områden man inte längre behöver. Regeringen redovisade frågor om övnings- och skjutfält i propositionen *Försvarsmaktens grundorganisation* i oktober 2004 (prop. 2004/05:43). Regeringen pekade på att enligt Försvarsmakten måste en rad faktorer beaktas innan beslut fattas om att ett fält ska avvecklas. En faktor är om det finns så kallad oexploderad ammunition på fältet. I dag är det förenat med stora risker och därmed höga kostnader att röja ett område från oexploderad ammunition. Regeringen delade i propositionen myndighetens uppfattning att det därför ibland kan vara lämpligare att behålla ett område även om nyttjandegraden är låg.

Prot. 2005/06:10
30 september

Svar på
interpellationer

Tillsammans med Totalförsvarets forskningsinstitut och Fortifikationsverket utarbetar Försvarsmakten en riskvärderingsmodell om bland annat oexploderad ammunition på övnings- och skjutfält. Skjut- och övningsfält som ska avvecklas kan inte rensas förrän en riskanalys gjorts.

Regeringen lämnar varje år i regleringsbrevet ett antal uppdrag på miljöområdet till Försvarsmakten. Försvarsmakten ska bland annat ta miljöhänsyn vid all planering och i all verksamhet.

I regleringsbrevet anges också bland annat att Försvarsmakten ska återställa områden som skadats av militär verksamhet i enlighet med den inventering av skadade områden som myndigheten har gjort. Vidare ska Försvarsmakten sanera förorenade områden som avvecklas, i enlighet med miljölagstiftning. Återställande- och saneringsarbetet får enligt regleringsbrevet bedrivas i den takt resurserna medger.

Jag och regeringen anser att det är rimligt att takten i saneringen avvägs mot kostnaderna. Det innebär att det i vissa fall kan vara lämpligast för staten att – som redovisades i propositionen om Försvarsmaktens grundorganisation – ett område inte avvecklas utan bibehålls av försvaret tills vidare.

Det är enligt min och regeringens mening också rimligt att det ska vara förbjudet att beträda områden om det är förenat med fara att vistas där. Vi får inte göra avkall på säkerheten för våra invånare i detta avseende. Nödvändiga avstängningar och andra säkerhetsåtgärder måste därför gälla intill dess att det är säkert att beträda området. Vi måste också godta att sanering kan ta tid.

Som svar på Håkan Larssons frågor vill jag därför säga att Försvarsmakten redan har ett ansvar för att sanera de områden myndigheten lämnar och att myndigheten redan utövar detta ansvar på ett godtagbart sätt. Jag avser därför inte att vidta någon ytterligare åtgärd.

Anf. 8 HÅKAN LARSSON (c):

Fru talman! Först vill jag tacka försvarsministern för svaret. När det gäller det skjutfält som jag särskilt tar upp i interpellationen, det skjutfält som finns på Frösön, Bynäset, blir man dock inte särskilt mycket klokare av innehållet.

Det är bra att försvarsministern tydligt understryker att Försvarsmakten måste följa samma lagar och regler som andra. Jag förstår också att det kommer att ta tid att sanera, eller efterbehandla som ministern säger, alla de skjutfält som Försvarsmakten håller på att lämna. Men då gäller det att prioritera.

Ett skjutfält i skogsmark långt ifrån bebyggelse kan måhända vänta längre på att saneras och städas upp än ett skjutfält av stort naturmässigt och kulturellt intresse. Det gäller i det här fallet skjutfältet på Frösön, Bynäset. Faktum är att kanten på detta skjutfält ligger endast 2 850 meter från Frösö kyrka, alltså mitt i en kulturbygd. På Frösön finns inte bara Frösö kyrka och Peterson-Bergers Sommarhagen utan också den urgamla jämtländska tingsplatsen. Den ligger alltså på Bynäset. Det är en plats som militären under senare decennier har använt som skjutfält.

Att flygflottiljen F 4 använt ett gammalt och naturskönt jämtländskt kulturområde kan man så här i efterhand beklaga, men det går inte att göra någonting åt. Vad som däremot går att göra någonting åt är att se till att Försvarsmakten städar upp efter sig. När nu Östersundsgarnisonen

avvecklas borde det vara ett minimikrav att det här området snabbt blir tillgängligt för allmänheten.

Självfallet ska det vara förbjudet att beträda områden om det är förenat med fara att vistas där, som försvarsministern säger. Men militär personal har rört sig ganska fritt på Bynäset utan särskilt stora restriktioner. Då kan det väl inte behövas så oöverstigliga insatser att sanera området så att även allmänheten får tillträde.

Flygvapnet lär också ha fört protokoll över sina avskjutna projektiler, då även över det som inte har briserat, blindgångarna. Dessa protokoll bör också finnas kvar någonstans i något arkiv och kunna underlätta en snabb sanering.

I andra länder röjer man gamla skjutfält för att göra dem tillgängliga och göra dem till friluftsområden och annat. Det gäller inte minst vårt grannland Norge. Jag tycker att vi kan ställa krav på att ett skjutfält som ligger mitt i en kulturbygd ska återställas snabbt, så snabbt det bara är möjligt.

I svaret säger emellertid försvarsministern att hon inte avser att vidta någon ytterligare åtgärd. Jag tycker ändå att jag vill uppmana ministern att sätta press på högkvarteret att städa upp efter sig på Frösön och göra det snabbt. Därför vill jag till slut fråga: Vad tänker du som högsta politiskt ansvariga för Sveriges försvar göra för att Bynäset på Frösön ska bli tillgängligt för allmänheten så fort som möjligt när nu Försvarsmakten drar sig tillbaka från det fina området?

Anf. 9 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Håkan Larsson har alldeles rätt i att innan Försvarsmakten lämnar ett område – man ska ju lämna områden man inte behöver – ska man göra en bedömning av om det är farligt att lämna området och av vad som behöver göras, och då ska man göra det.

Försvarsmakten ska lämna inte bara Bynäset utan en lång rad övningsområden. Det betyder att det pågår ett arbete också med i vilken ordning och i vilken takt områdena ska avvecklas. Det finns områden som man från kommunernas sida inte vill använda för friluftsändamål utan för annan typ av verksamhet. Då kan man behöva göra en annan typ av röjning och genomgång av området. Det är när man ska väga ihop allt det här som man måste fråga: Vilka områden ska tas först? I det sammanhanget måste man göra en bedömning. Man kan inte göra allt på en gång.

Det är riktigt att det är ett gammalt område. Den strategi jag har sett från Försvarsmaktens sida är att man har intentionen att 2007–2008 lämna området. Men innan man kan göra det måste man gå igenom och se till att det inte finns någon oexploderad ammunition och farliga lämningar på området. Den användning man har sagt att man ska ha för området gäller främst friluftsändamål. Så har diskussionen varit hittills. Då behöver man inte göra en lika djupgående röjning som om det handlar om annat ändamål.

Men innan man gör någonting måste man vara säker på att man inte lämnar ifrån sig någonting så att man utsätter dem som vill använda området för risk. Det är ju något annorlunda när professionen och verksamheten själv använder ett markområde och vet var man kan röra sig relativt säkert mot när man öppnar upp ett område för allmänheten att be-

Prot. 2005/06:10
30 september

*Svar på
interpellationer*

träda och utnyttja. Jag hoppas att Håkan Larsson och jag är överens om att vi måste vara noga i den delen.

Det finns ingen angelägenhet hos Försvarsmakten att ligga kvar med områden längre än man behöver. Man får faktiskt betala hyra för dem om man inte lämnar dem ifrån sig. Så det finns en drivkraft i Försvarsmakten också att göra sig av med områden.

Anf. 10 HÅKAN LARSSON (c):

Fru talman! Självfallet ska man göra området säkert innan man öppnar det för allmänheten. Det borde kunna gå ganska snabbt i det här fallet.

Problemet är att det har kommit lite olika signaler ifrån högkvarteret. De första uttalandena i medierna i Jämtland var att det skulle vara en ekonomisk orimlighet att göra skjutfältet på Frösön så säkert att allmänheten skulle få tillträde. Senare har man sagt att man kan komma att öppna åtminstone delar av det 2007–2008 som ministern säger. Det är lite olika signaler.

Därför tror jag att det är väldigt viktigt att vi här understryker att det är ett sådant område som är av allmänt intresse och som snabbt bör saneras och efterbehandlas så att det åter kan bli ett friluftsområde och ett område där turister och andra kan röra sig fritt. Då måste det också få kosta pengar att sanera. Det får inte vara så att man av ekonomiska skäl säger att man inte har råd att städa upp efter sig. I det här fallet måste vi få klara besked om att Bynäset på Frösön åter ska öppnas för allmänheten snabbt. Jag vill understryka det till ministern.

Anf. 11 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s):

Fru talman! Låt mig allra först säga att det kostar pengar att sanera. Försvarsmakten har pengar att sanera mark för. Däremot kan man inte nu när man lämnar så många områden som man gör och har behov av att göra omedelbart sanerar allihop på en gång. Då blir kostnaderna för detta orimliga. Det handlar om att göra olika prioriteringar. Först måste det finnas en analys av vad det är som finns på fältet, vad som behöver göras och hur man har tänkt att använda det. Det är inga orimliga kostnader att röja Bynäset så att det går att använda det för friluftssändamål. Det är det inte. Om man däremot skulle vilja bebygga hela Bynäset med någonting krävs det en väldigt djupgående sanering. Det kan det vara svårt att få fram resurser till. Därför har man sagt att man har intentionen att vilja lämna området 2007–2008.

Det förutsätter ju att riskanalysen inte visar att det finns mycket som varken Håkan Larsson eller jag i dag har en aning om. I så fall kan det dra ut på tiden, men då handlar det om att det annars vore väldigt för de människor som beträder området.

Håkan Larsson frågar vad jag är beredd att göra. Jag kan säga att det i svensk försvarsmakt finns ett väldigt starkt miljöengagemang. Vi är världsledande på miljöarbete. Försvarsmakten är den myndighet som först bland landets myndigheter skaffade sig ett miljöledningssystem. Det betyder att de här frågorna är viktiga och att de hanteras med stort allvar och ansvar. Det är också lätt att följa upp det.

Det är också ett intresse från försvarsmakten att lämna områden som man inte behöver. Man får faktiskt betala hyra för dem ända tills man har lämnat dem. Men man får inte lämna dem förrän man har sanerat.

Prot. 2005/06:10
30 september

*Svar på
interpellationer*

Anf. 12 HÅKAN LARSSON (c):

Fru talman! Jag vet att det finns ett starkt miljöengagemang inom försvarsmakten. Östersundsgarnisonen var ju väldigt långt framme på miljöområdet. Nu ska den ju tyvärr avvecklas. Då gäller det att man även efter avvecklingen visar detta miljöengagemang och snabbt ser till att man återställer de områden man lämnar så att de blir tillgängliga.

Det är jättebra att ministern säger att det inte är några orimliga kostnader att sanera Bynäset. Det bör då också kunna ske någorlunda snabbt.

Jag tror inte att det finns några planer på att bebygga området. Det är gammalt kulturområde som bäst passar för friluftsliv och den typen av verksamhet.

Jag drar den slutsatsen av den här interpellationsdebatten att det kommer att hända saker ganska snabbt och att det här fina området kommer att ingå i den kulturbygd som Frösön utgör.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2005/06:10 om folklig mobilisering mot nazismen

Anf. 13 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Fru talman! Gustav Fridolin har frågat mig hur jag ämnar agera för att möta den växande nazismen och högerextremismen med en bred och värdig samling för demokratins ideal och humanismens principer.

Gustav Fridolin pekar i sin interpellation på en viktig fråga, nämligen den om samhällets försvar av våra grundläggande värden. Sådana värden försvaras i våra dagliga politiska gärningar men kan också lyftas fram i exempelvis manifestationer. Under Sveriges första nationaldagsfirande som helgdag manifesterades ett stöd för våra grundläggande fri- och rättigheter på många platser i landet. Tanken på att nationaldagen utvecklas till en nationell manifestation i denna anda är intressant. Samtidigt vill jag betona det långsiktiga arbete som regeringen gör för att motverka de krafter som Gustav Fridolin tar upp i sin interpellation.

Framväxten av rasistiska och nazistiska grupperingar är en allvarlig utmaning för hela det demokratiska samhället. Arbetet med att motverka och förebygga sådana företeelser sker genom en rad insatser på alla nivåer och inom alla delar av vårt samhälle. När det gäller de rent brottsliga aktiviteter som sådana grupperingar ägnar sig åt bedriver landets polismyndigheter och Säkerhetspolisen ett aktivt arbete för att bekämpa sådan brottslighet. Enligt Rikspolisstyrelsen har polisens insatser för att bekämpa brottsligheten genom underrättelsearbete och systematisk kartläggning och analys av rasistiska grupperingar samt genom hotbilsbedömningar utvecklats positivt på senare år.

De rasistiska och nazistiska grupperingarnas aktiviteter visar också på farliga sprickor i den värdegrund som vår demokrati bygger på, och där-

med på vikten av ett långsiktigt arbete på området. Det handlar dels om att öka och fördjupa kunskapen om mänskliga rättigheter, dels om att värna toleransen i samhället och hålla kunskapen om historien levande. Vi måste hela tiden hitta nya sätt att bemöta hoten från extrema rörelser, och detta är allas vårt gemensamma ansvar. Det handlar också om hur frivilligorganisationer och folkrörelser som arbetar mot rasism och nazism kan stödjas.

Regeringen har i skrivelsen Demokratipolitik gjort klart att en central beståndsdel i den svenska demokratipolitiken är att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna. En viktig del i det arbetet är att öka den demokratiska medvetenheten bland unga och ge kunskap om att en demokrati förutsätter varje medborgares skyldighet att visa tolerans och respekt för andra människor.

Regeringen fortsätter det viktiga arbetet med att ta fram en ny nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna, vilken kommer att läggas fram för riksdagen under våren 2006. I handlingsplanen redovisas även pågående och planerade insatser mot rasism, främlingsfientlighet och homofobi inom olika samhällsområden. Arbetet med den nya handlingsplanen innebär en öppen process där stora delar av samhället har inbjudits att delta. Detta arbete blir på så sätt kunskapsskapande och mobiliserande i sig.

Forum för levande historia har till uppgift att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen och ska lyfta fram en historisk dimension i arbetet. Genom bland annat seminarier, filmvisningar, utställningar och fortbildning vänder Forum för levande historia sig till såväl den breda allmänheten som pedagoger, forskare och beslutsfattare i hela landet.

Bland de kommuner som haft särskilda problem med framväxten av nazistiska och rasistiska grupper bedrivs också mycket konkret och betydelsefullt arbete. Exempelvis har delar av Göteborgs kommun länge haft problem med högerextrema rörelser och nätverk. Kommunen har därför nyligen satt i gång ett projekt som syftar till att bryta nyrekryteringen av mycket unga personer till högerextrema miljöer.

Från och med år 2003 kan också Integrationsverket lämna bidrag till verksamheter som bistår personer som vill lämna rasistiska och liknande grupperingar. Under 2004 gav staten 2,4 miljoner kronor i bidrag till den här typen av verksamhet.

Vad beträffar den breda samling för demokratins ideal och humanismens principer som Gustav Fridolin efterlyser i sin fråga vill jag därför sammanfattningsvis hävda att en sådan samling i stor utsträckning redan är en realitet när det gäller hur högerextrema rörelser bemöts i vårt demokratiska samhälle i dag. Självfallet får vi dock aldrig slå oss till ro i kampen för demokratiska och humanistiska värderingar. Ansvaret för detta viktiga arbete är allas vårt gemensamma.

Då Gustav Fridolin, som framställt interpellationen, anmält att han var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav andre vice talmanen att Mikael Johansson i stället fick delta i överläggningen.

Fru talman! Tack för svaret. Utgångspunkten för den här interpellationen är ju det uttryck som Martin Luther King har skapat: Det tragiska är inte de onda människornas gärningar, utan de goda människornas tystnad.

När man ser tillbaka på hur nazistiska och högerextrema rörelser har samlats i Sverige under senare år är det uttrycket högaktuellt.

Senast hände det när statsrådet och interpellanten Gustav Fridolin var med i Prideparaden. Då hade nazisterna någon typ av märkvärdig samling av ett sextiotial personer runt omkring. Ibland är de fler, och det är oroväckande.

På nationaldagen här i Stockholm samlades upp emot tusen nazister. Det leder till att något måste göras. Vi måste fundera på hur vi kan samla oss – det demokratiska samhället, alla medborgare, vi som är demokrater.

En möjlighet är naturligtvis att det på den helgdag som majoriteten i riksdagen har fått igenom kan ske en sådan nationell samling.

Vi har exempel där en samling ändå har lett till effekter på den högerextrema rörelsen. Det var syndikalisten Björn Söderbergs död. Då samlades det brett. Det var partiledare, fackförening, näringsliv och regering som samlades under syndikalisternas rödsvarta fanor för att visa att man inte tolererar det här våldet, det här hatet, de här brotten. Då kom den högerextrema offensiven faktiskt av sig lite grann.

Nu tror jag att vi återigen måste samlas under samma krav, för nu finns det någon typ av tendens till att de högerextrema krafterna kommer tillbaka. De har gått på offensiven. Här måste vi från samhällets sida visa att vi drar en gräns och hävda demokratins överlägsenhet. Då, men bara då, har vi möjlighet att återigen fälla högerextremismen och rasismen.

För mig och Gustav Fridolin handlar detta om hur vi kan samlas för demokratins ideal och humanismens principer för att möta den växande rörelsen av högerextrema krafter.

I svaret nämns ett antal exempel på de olika insatser som görs. Till exempel jobbar Rikspolisstyrelsen mer och mer med hur man från polisens sida kan bekämpa hatbrottsligheten. Det finns också exempel ute i kommunerna. Statsrådet nämner Göteborgs kommun där man försöker avbryta nyrekryteringen bland mycket unga människor, vilket är viktigt. Jag tror också att det är viktigt att fortsätta med de kunskapsskapande initiativ som finns i Sverige, vilket också regeringen understryker. Det pekas även på möjligheterna för de personer som vill lämna de här organisationerna att få stöd, vilket också är viktigt. De kan nämligen vara representanter och påvisa för unga människor i skolan och så vidare att detta inte är en bra utveckling.

Dock är väl den nya nationella handlingsplanen att vänta, vilken jag tror är viktig. Kanske vi måste ha ett antal breda insatser där.

Det var en mening i svaret som var intressant: Tanken på att nationaldagen utvecklas till en nationell manifestation i denna anda är intressant, säger statsrådet. Jag tror att vi kan ta upp den tråden. Jag tror att det är en möjlighet. Ute bland kommunerna, för oss inom partierna, inom fackförening, näringsliv och överallt i samhället kan nationaldagen bli denna samling mot de högerextrema krafterna.

Anf. 15 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Fru talman! Jag skulle vilja tacka Mikael Johansson för hans utmärkta svar. Jag kunde nästan inte ha gjort det bättre själv. Jag tror att vi har en samsyn här.

Jag har också haft tankar på min kammare och utbytt tankar med mina kolleger just kring den 6 juni: Hur ska vi bygga den dagen? Jag har dock velat ta händerna ifrån att regeringen på något sätt skulle kommentera: Låt oss nu ha en marsch under dessa och dessa viktiga slagord!

Jag blev väldigt positivt överraskad över hur den 6 juni utvecklades. Det var en väldig lokal variation, men på många håll tog man just upp de mänskliga rättigheterna och våra grundlagar. Jag var själv med vid en manifestation i Stockholm där man välkomnade nya svenska medborgare. Jag hoppas och tror att denna dag kan växa till att bli en manifestation för våra gemensamma värden där vi också bygger ett ”vi” med en stor och bred vänkrets.

Jag skulle också vilja peka på några andra initiativ som har tagits på området, inte minst de initiativ som tagits av vår statsminister när det gäller att få en internationell samling kring våra mänskliga rättigheter. Jag tänker då på de folkmordskonferenser och konferenser kring Förintelsen som samlat stort internationellt deltagande och fått stor internationell uppmärksamhet och som sedan också lett bland annat till utvecklingen och grundandet av Forum för levande historia. Det är en väldigt bra kunskapsbas för alla möjliga delar av vårt samhälle att vända sig till för att kunna sprida de viktiga frågorna kring våra gemensamma grundläggande värden.

Jag skulle också vilja säga någonting om regeringens stöd till det frivilliga arbetet via Integrationsverket, exempelvis till en organisation som Centrum mot rasism, en paraplyorganisation för många olika föreningar som arbetar med att samla och väcka opinion mot rasism och främlingsfientlighet och där man också på kort sikt kan organisera sig mot främlingsfientliga röster.

Jag vet alltså att det sker väldigt mycket. Jag hoppas också att den 6 juni kan utvecklas till en dag som är en manifestation för våra grundläggande värden. Vad jag förstår av Mikael Johanssons inlägg har vi där en väldigt stor samsyn.

Anf. 16 MIKAEL JOHANSSON (mp):

Fru talman! Jag håller med statsrådet om att det inte är ovanifrånperspektivet som ska gälla i den här processen utan underifrånperspektivet. Det tror jag är viktigt. De initiativ som tas på olika nivåer av kommuner, regering, organisationer och enskilda är väldigt viktiga att understödja, just i syfte att detta ska växa underifrån.

Vi får dock inte glömma bort att vi också ska vara föredömen. Vi som politiker har en väldigt viktig roll. Vi måste visa att vi inte kan skrämmas. Vi vill inte skrämmas av de här krafterna. Vi vill inte tystas av dem. Vi måste stå upp för de demokratiska ideal vi har här i Sverige.

Jag är ingen tillskyndare av att vi ska ha nationaldagen som helgdag. Men nu har det ändå bestämts av en majoritet här i riksdagen, och då kan vi försöka jobba med den som en sådan samling för demokratins ideal för att påvisa den svenska tradition som är positiv. Jag tror nog att vi kan

Anf. 17 Statsrådet JENS ORBACK (s):

Fru talman! Jag tror också att det alltid är viktigt att sätta gränsen. Det är ytterst viktigt att stå upp för och försvara våra grundläggande mänskliga rättigheter. Alldeles för nära oss ligger ett helt 1900-tal som visar hur mänskliga rättigheter har kränkts genom framför allt okunskap och genom att man inte i tid har ställt sig upp mot de krafter som har fått spela alldeles för fritt.

Jag skulle på en punkt vilja problematisera den här frågan. Gustav Fridolin lyfter bland annat upp demonstrationerna i Salem. Jag tog kontakt med representanter och politiker i Salem för att fråga hur de ville att vi från regeringen bäst skulle vara med och sätta värn mot de nazistiska och icke-demokratiska krafter som demonstrerar i Salem. De ville inte att vi skulle vara i Salem. De vill nämligen inte att nazisternas problemformulering ska vara utgångspunkt för en manifestation, och därför valde vi att inte delta. Därför kunde vi också positivt nog se att Salemmarschen lockade allt färre medlemmar. Vi ska alltså inte alltid gå in i den problemformulering som är vår motståndares. Men vi ska tydligt sätta gränsen, och vi ska också tydligt markera var vi står.

Jag skulle också vilja lyfta fram två andra dagar som väcker allt större intresse och samlar alltfler deltagare. Det handlar först och främst om MR-dagen, dagen för mänskliga rättigheter, där Amnesty är en av arrangörerna. Den genomförs varje år den 10 december. Det finns också något som heter MR-dagarna. Det är flera dagar där man arrangerar seminarier. En del av dem hålls i Immanuelskyrkan. Jag har själv hunnit vara med en gång och ser fram emot att få vara med också den 16–17 november.

Jag skulle också vilja säga att vi inte nöjer oss med detta. Vi måste hela tiden följa utvecklingen för att hela tiden vara beredda att agera. Jag ser att den dialog vi har här i dag, som vi inte behöver göra till en partipolitisk fråga utan en fråga som vi kan få med alla partier i riksdagen i, gör att när vi behöver samlas ska vi samlas. Vi samlas i många sammanhang i dag, men vi får aldrig slå oss till ro. Vi kommer att möta den här typen av hot också i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2005/06:FPM6 Ramprogrammet om grundläggande rättigheter och rättvisa för perioden 2007–2013 *KOM(2005)122* till justitieukskottet

2005/06:FPM7 Ramprogram för säkerhet och skydd av friheter, till justitieukskottet

*Svar på
interpellationer*

10 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2005/06:2 till kulturutskottet
2005/06:5 till bostadsutskottet
2005/06:6 till socialförsäkringsutskottet
2005/06:12 till trafikutskottet

Skrivelse
2005/06:8 till skatteutskottet

Motioner
2005/06:T1 till trafikutskottet
2005/06:MJ4–MJ7 till miljö- och jordbruksutskottet
2005/06:L1 till lagutskottet
2005/06:MJ1–MJ3 till miljö- och jordbruksutskottet

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Propositioner
2005/06:3 Fokus på film – en ny svensk filmpolitik

Skrivelse
2005/06:9 Ökad välfärd och global utveckling – svensk handelspolitik i WTO:s Doharunda

Motioner
med anledning av redog. 2005/06:RRS3 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående styrningen av regionala stöd
2005/06:N1 av Lars Lindén m.fl. (kd)

med anledning av redog. 2005/06:RRS5 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående statens bidrag till personalförstärkningar i skolor och fritidshem
2005/06:Ub3 av Inger Davidson m.fl. (kd, m, fp, c)

12 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 29 september

2005/06:23 av *Yvonne Ruwaida* (mp) till utrikesminister Laila Freivalds
Omständigheterna kring Mehdi Ghezalis frisläppande

2005/06:24 av *Nina Lundström* (fp) till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin
Ombildning av hyresrätter till bostadsrätter

Prot. 2005/06:10
30 september

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 oktober.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 30 september

2005/06:61 av *Magdalena Andersson* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Informationsfriheten för dömda inom kriminalvården

2005/06:62 av *Carl-Axel Roslund* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Polisens samarbetspartner

2005/06:63 av *Rolf Olsson* (v) till justitieminister Thomas Bodström

Pepparsprej i kriminalvården

2005/06:64 av *Maud Ekendahl* (m) till statsrådet Ylva Johansson

Bättre harmonisering av faktiska kostnader för titankomponenter

2005/06:65 av *Lena Adelsohn Liljeroth* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky

Millesgårdens ekonomiska situation

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 oktober.

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 29 september

2005/06:15 av *Ulla Hoffmann* (v) till statsrådet Barbro Holmberg

Hantering av flyktingärenden

2005/06:32 av *Cecilia Wigström* (fp) till statsminister Göran Persson

Eritrea

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 oktober.

Prot. 2005/06:10
30 september

15 § Kammaren åtskildes kl. 10.00.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Monica Gustafson

1 §	Avsägelse.....	1
2 §	Meddelande om partiledardebatt och allmänpolitisk debatt	1
3 §	Meddelande om särskild debatt torsdagen den 13 oktober.....	1
4 §	Meddelande om särskild debatt fredagen den 14 oktober	1
5 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	2
6 §	Svar på interpellation 2005/06:4 om Nordic Battle Group	3
	Anf. 1 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	3
	Anf. 2 ALLAN WIDMAN (fp)	5
	Anf. 3 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	6
	Anf. 4 ALLAN WIDMAN (fp)	7
	Anf. 5 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	8
	Anf. 6 ALLAN WIDMAN (fp)	8
7 §	Svar på interpellation 2005/06:8 om Försvarsmaktens markområden.....	9
	Anf. 7 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	9
	Anf. 8 HÅKAN LARSSON (c).....	10
	Anf. 9 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	11
	Anf. 10 HÅKAN LARSSON (c).....	12
	Anf. 11 Försvarsminister LENI BJÖRKLUND (s)	12
	Anf. 12 HÅKAN LARSSON (c).....	13
8 §	Svar på interpellation 2005/06:10 om folklig mobilisering mot nazismen.....	13
	Anf. 13 Statsrådet JENS ORBACK (s)	13
	Anf. 14 MIKAEL JOHANSSON (mp)	15
	Anf. 15 Statsrådet JENS ORBACK (s)	16
	Anf. 16 MIKAEL JOHANSSON (mp)	16
	Anf. 17 Statsrådet JENS ORBACK (s)	17
9 §	Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	17
10 §	Hänvisning av ärenden till utskott	18
11 §	Bordläggning.....	18
12 §	Anmälan om interpellationer.....	18
13 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	19
14 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	19
15 §	Kammaren åtskildes kl. 10.00.....	20